

Kommentálás:

Megjegyzések OV svájci előadásához, melyet a Weltwoche ünnepségén tartott

Miniszterelnökünk beszédei igazi intellektuális csemegék: mind elemzése mélységét, mind iránymutatását, jövőbelátását tekintve. 2023. nov. 22-i előadásának témája: Európa elvesztette önrendelkezési képességét. Amit erről mondott, azzal alapvetően egyetértek. de két tekintetben fenntartásaim vannak.

A Kádár-kor értékelése:

Az előadás témája szempontjából ez mellékes, de miniszterelnökünk valahányszor erről beszél, úgy érzem, súlyosan téved. Most két erre vonatkozó megjegyzést tett:

- „Én a nyolcvanas évek közepén kezdtem a politikát, az antikommunista, ifjúsági, egyetemi ellenállásban.”
- és: „A szovjet megszállás mérlegéről sokat mondani itt nem kell, egyértelmű diktatúra, embertelenség, kegyetlenkedés, gazdasági lemaradás, intellektuális kilátástalanság és elszegényedés. Ez a negatív oldal. Pozitív oldalon szinte semmi.”

Meggyőződésem szerint a 48 és 56 közötti korszakot nem szabad összemenni a 61, és különösen a 68 utánival. Aki a Kádár-kor harminc évét lekommunizálja, az semmit sem ért abból a korszakból. A 68 utáni Kádár-korszak piaci szocializmus volt, nem kommunizmus. A gazdaságban nem a direkt tervutasításos rendszer, hanem az indirekt tervezés érvényesült. A mezőgazdaságban a háztájkik, az iparban és kereskedelemben a családi kisvállalkozások oldották a rendszer merevségeit, nem volt élelmiszerhiány, mely a tervutasításos rendszerek szisztematikus jellemzője volt, és a fogyasztói ellátásban sem voltak nagyobb fennakadások.¹ Egypártrendszerben éltünk ugyan, de nem voltak politikai perek és bebörtönzöttek. E viszonylagos stabilitásért viszont nagy árat kellett fizetnünk: romlottak világgpiaci pozícióink és lemaradtunk a műszaki fejlődésben.²

Érdeemes viszont még egy témára kitérnünk: a magyar ipar zászlóshajóinak történetére. A Ganz-Mávagot, a Weiss-Mafrédet, a Tungsramot, és még néhány nagy hazai iparvállalatunkat a kiegyezés után Csehországból, Svájcban és Galíciából bevándorolt zsidó vállalkozók alapították. Ezek példásan fejlődtek az 1800-as évek végén, megerősödtek a két világháború között a Horthy-korszakban, majd pedig túléltek a Rákosi-rendszert. A Kádár-korszakban kihasználták a szovjet piac-adta óriási lehetőségeket, hatalmas exportot bonyolítottak le... Csak egy valamit nem tudtak túlélni: az 1990-es rendszerváltást. Ekkor szétestek, szétcibálták, eladták őket, és mára már semmi sem maradt belőlük...

¹ Az, hogy még a legócskább keleti autókra is éveket kellett várni, és a nyugati utazásokhoz nem kaptunk valutát, nem annyira a rendszer rossz működésére, mint inkább a másfajta prioritásaira utal (az egészségügy, a lakhatás, az oktatás és a kultúra preferálására).

² A Kádár-korszak és a rendszerváltás utáni három évtized összevetéséről lásd tanulmányomat:

Rendszerváltás, útkeresés, rálelés? - A Valóság által kiírt, "30 éve szabadon" c. pályázaton díjnyertes tanulmány

 [Rendszerváltás - útkeresés - rálelés.pdf](#)

Értékek és érdekek

Miniszterelnökünk felállította azt a tételt, hogy együttműködni csak azonos értékek alapján lehet. Ez azonban csak korlátozottan igaz. Hazánk és az EU viszonyában ez nyilvánvaló: mivel a nyugat-európaítól eltérő értékeket vallunk, az Európa Parlament és a Bizottság emiatt zsarol minket, sőt, már-már kiközösít.

A globális folyamatok azonban cáfolják ezt a tételt. Az 1970-ben meghirdetett német Ostpolitik nyomán együttműködés indult meg a két német állam között, majd globális mértékben is elkezdődött az enyhülés, a kelet-nyugati gazdasági együttműködés. Vagy: miközben lépten-nyomon a kínai-amerikai gazdasági háborúkról, vámcsatákról hallunk, az együttműködésük olyan fokú, olyan mértéket ért el, hogy már egy évtizeddel ezelőtt is Chimaricá-ról beszéltek...

A Nyugat újfajta devianciái – melyeket semmiképpen sem neveznék értékeknek – ugyan vastagon jelen vannak a nemzetközi politikában, de hatásuk korlátozott. Amerika és Nyugat-Európa pl. nem azért támogatja Ukrajnát, mert az oroszok (sem) engedik meg az azonosneműek házasságát, vagy a kiskorúak nemváltoztató kezelését. És úgy gondolom, hogy Amerika háborúinak, intervencióinak a háttérében továbbra is stratégiai érdekeinek a képviselője játssza majd a fő szerepet, és nem a woke meg a cancel culture terjesztése.

De szerintem még a régi cégér is megmarad: az amerikai beavatkozások és befolyás-szerzés ürügye változatlanul a hagyományos értékek, a liberális demokrácia védelme és elterjesztése lesz. Az újkeletű devianciák háttérében nem az amerikai hatalmi gépezet áll. Hanem ki? – Ez nehéz kérdés. Az újmarxista magyarázat úgy szól, hogy az embereket azért akarják megfosztani a hagyományos identitásaiktól (nemzet, nemzetiség, osztály-hovatartozás, nemi orientáció), hogy jól kezelhető massa, konzumidioták váljanak belőlük. Ez inkább a monopoltőke érdeke, és nem az amerikai hatalmi politikáé. (Bár a kettő jelentősen átfed.) Mindenesetre azt egyelőre nehezen tudom elképzelni, hogy Amerika valahol azért indítson háborút, mert az adott országban pl. nem engedik meg az egyneműek házasságát, vagy számukra az örökbefogadást.

Mindezek mellett és ellenére is le a kalappal azok előtt, akik miniszterelnökünk politikájának ideológiai megalapozásán munkálkodnak.

Bp, 2023. dec. 4.

Kiss Károly

<https://kormany.hu/beszedekek-interjuk/miniszterelnok/orban-viktor-eloadasa-a-weltwoche-hetilap-jubileumi-unnepsegen>